

ارتش جمهوری اسلامی ایران
سازمان حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس

تحلیل عملیات طریق القدس

مؤلفین :

سرتیپ ۲ ستاد مسعود مقتیاری

سرتیپ ۲ ستاد نصرت الله معین وزیری

سال ۱۳۹۰

سرشناسه	: بختیاری . مسعود . ۱۳۲۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: تحلیل عملیات طریق القدس / مولفین مسعود بختیاری ، نصرت الله معین وزیری
مشخصات نشر	: تهران : سازمان حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس ارتش جمهوری اسلامی ایران ، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	: ۲۵۲ ص .
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۲۹۳-۸-۹ : ۴۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: ایبا
موضوع	: جنگ ایران و عراق ، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - عملیات طریق القدس
موضوع	: جنگ ایران و عراق ، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - نبردها
شماره افزوده	: معین وزیری ، نصرت الله ، ۱۳۱۷
شماره افزوده	: سازمان حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس ارتش جمهوری اسلامی ایران
ردمبندی کنگره	: ۱۳۹۰ ب ۴ ط ۱۶۰۷ / DSR
ردمبندی دیویدی	: ۹۵۵۱-۸۲۳
شماره کتبی ناسی ملی	: ۲۰۹۹۲۵

تحلیل عملیات طریق القدس

تألیف: مسعود بختیاری ، نصرت الله معین وزیری

طراحی جلد : بهنام سیفان

نوبت چاپ : اول

سال چاپ : ۱۳۹۰

شمارگان : ۴۰۰۰

چاپ ، لیتوگرافی ، صحافی : چاپخانه کوروش

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۲۹۳-۸-۹

قیمت : ۴۰۰۰۰ ریال

ناشر : انتشارات سازمان حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس ارتش جمهوری اسلامی

ارتش جمهوری اسلامی ایران، سرشار از تجربه‌های میدان جنگ است. و کدام دانش بالاتر از این؟! من بارها گفته‌ام و باز هم تکرار می‌کنم، که از تجربه جنگ در دوره‌های نظامی، حداکثر استفاده بشود. هم به منظور استفاده از جنبه علمی وقایع جنگ که البته مهم است و هم به منظور زنده نگه داشتن آن روزهای پرافتخار. باید آن ساعات دشواری را که شما در آن، سخت‌ترین لحظات عمر را تجربه کردید و آزمودید، از یاد نرود.

«مقام معظم رهبری و فرمانده کل قوا»

تقدیم به:

شهدای والامقام جنگ تحمیلی
به ویژه چهل و هشت هزار شهید
ارتش جمهوری اسلامی ایران که
با ایمان، مقاومت و فداکاری خود،
تمامیت ارضی و عزت و شرف
این سرزمین مقدس را حفظ
نمودند.

گردآوری ، تدوین و تحلیل روند عملیاتهای عمده و سرنوشت ساز جنگ تحمیلی و تجارب حاصله از آن می تواند فرصت مطالعه و بررسی را برای علاقه مندان به ویژه نظامیان فراهم آورد . بر این اساس سازمان حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس ارتش جمهوری اسلامی ایران از بدو تأسیس بنا به مأموریت و وظیفه خود ، در صدد بوده تا با استفاده از پژوهشگران ، نویسندگان و دست اندرکاران دفاع مقدس ، به تدوین و انتشار مجموعه کتابهایی در ارتباط با عملیاتهای عمده ای که ارتش جمهوری اسلامی ایران به نحوی در آنها شرکت داشته است مبادرت نماید . هدف از این کار علاوه بر ثبت جنبه های تاریخی ، تحلیل محتوایی روند هر عملیات از آغاز تا پایان آن بر مبنای مولفه های عملی نظامی می باشد ، تا فرماندهان جوان حال و آینده نیرهای مسلح به ویژه ارتش جمهوری اسلامی ایران ، از نقاط ضعف و برجسته هر عملیات آگاه گردیده و در مسیر آموزشهای عملی یگان مربوط ، آنها را مدنظر قرار دهند .

عملیات طریق القدس که از دیدگاه کارشناسان نظامی و حتی غیر نظامی ، عملیاتی موفق و غرور آفرین بوده و دارای پیامهای بسیاری در سطوح تاکتیکی ، عملیاتی و حتی استراتژیکی است ، می تواند از لحاظ علمی و آموزشی مورد استفاده همه فرماندهان و مسئولین نظامی قرار گیرد . از این جهت از امیران محترم سرتیپ ۲ ستاد مسعود بختیاری و سرتیپ ۲ ستاد نصرت الله معین وزیری که از اساتید مجرب و پژوهشگران قدیمی دانشکده فرماندهی و ستاد ارتش

جمهوری اسلامی هستند و تألیفات و تحقیقات متعددی در زمینه جنگ تحمیلی داشتند، در خواست شد این وظیفه مهم را به عهده بگیرند .

کتابی که از نظر می گذرد ، تحت عنوان «تحلیل عملیات طریق القدس» است که شامل روند طرح ریزی و جزر و مدهای سر راه آن ، مباحثات متعدد در مسیر تصمیم گیری ، نحوه اجرا و هدایت عملیات ، در نهایت تجزیه و تحلیل مراحل طرح ریزی و اجرا بر مبنای کاربرد اصول جنگ و توان رزمی با نگاهی کاملاً حرفه ای و تخصصی می باشد .

سازمان حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس ادعا ندارد که این کتاب بیانگر تمامی نکات و زوایای این عملیات بزرگ می باشد ، بنابراین پذیرای هر گونه نقد ، نظریه و یا اطلاعات جدید یا تکمیلی خواهد بود تا در چاپ های بعدی مورد توجه قرار دهد .

سازمان حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس

سررتیب ۲ استاد حسن سیفی

صفحه	عنوان
	فصل یکم - تشریح عملیات طریق القدس
۳	بخش اول - کلیات
۳	۱- مقدمه
۷	۲- موقعیت جبهه میانی
۹	۳- بررسی منطقه جبهه میانی از نظر نظامی
۱۲	۴- چگونگی تجاوز نیروهای عراقی به دشت آزادگان
۱۷	۵- اهداف تاکتیکی و استراتژیکی عراق
	۶- عملیات آفندی نیروهای خودی در دشت آزادگان تا قبل از عملیات طریق القدس
۱۸	طریق القدس
۲۶	بخش دوم - طرحریزی عملیات طریق القدس
۲۶	۱- مقدمه
۴۰	۲- تلاش برای انجام مانور احاطه ای
۴۷	۳- زمینه های اولیه برای احداث جاده در منطقه رملی
۶۵	۴- مانور طرحریزی شده در طرح عملیاتی کربلا ۱
۶۷	۵- نیروهای شرکت کننده خودی
۷۰	۶- نکات عمده از توان رزمی نیروهای خودی
۷۳	۷- آمادگی برای طرح عملیاتی کربلا ۱
۸۶	۸- گسترش نیروهای عمده دشمن در منطقه عملیاتی طریق القدس
۸۸	بخش سوم - اجرا و هدایت عملیات
۸۹	روز اول عملیات

ادامه فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۰۵	روز دوم عملیات
۱۰۷	خلاصه عملیات روز ۶۰/۹/۹
۱۰۸	روز سوم نبرد
۱۰۹	خلاصه عملیات روز ۶۰/۹/۱۰
۱۱۱	روز چهارم نبرد
۱۱۲	خلاصه عملیات روز ۶۰/۹/۱۱
۱۲۱	بخش چهارم - باتک عراق در منطقه پل سابله
۱۳۵	بخش پنجم - تلاش برای تکمیل و اتمام مأموریت
۱۴۶	* دست آوردهای عملیات طریق القدس
۱۴۹	بخش ششم - متن کامل پیام تاریخی امام خمینی (ره)
۱۵۲	بخش هفتم - آفند متقابل عراق
فصل دوم - تحلیل عملیات طریق القدس	
۱۵۹	بخش یکم - چگونگی کاربرد اصول نه گانه جنگ
۱۵۹	- اصل هدف
۱۶۴	- اصل آفند
۱۷۰	- اصل تمرکز قوا
۱۷۲	- اصل صرفه جویی در قوا
۱۷۴	- اصل تأمین
۱۸۲	- اصل مانور
۱۹۰	- اصل وحدت فرماندهی
۱۹۴	- اصل غافلگیری

ادامه فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۹۹	اصل سادگی
۲۰۱	* نتیجه کلی از کاربرد اصول جنگ در عملیات طریق القدس
۲۰۲	بخش دوم - چگونگی کاربرد توان رزمی
۲۰۲	- نحوه کاربرد عوامل فیزیکی توان رزمی
۲۰۹	- نحوه کاربرد عوامل غیر فیزیکی توان رزمی
۲۱۴	- نحوه کاربرد عوامل مؤثر در افزایش یا کاهش توان رزمی
۲۲۷	* نتیجه کاربرد توان رزمی در عملیات طریق القدس
۲۲۸	ضمیمه ۱: وضعیت و تمهیدات نیروی هوایی
۲۴۶	ضمیمه ۲: پشتیبانی هوا نیرو از عملیات طریق القدس
	* هشت قطعه نقشه به شماره های ۱ تا ۸